

ภาคผนวก ๔

แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๕๕)

บทที่ 1

วิสัยทัศน์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ

ความเป็นมา

การดำเนินการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของพื้นที่ชนบทในอดีต มุ่งเน้นการใช้กำลังทางทหารเป็นหลัก ต่อมาได้เริ่มนิแนวคิดในการประสานแผนพัฒนาเพื่อความมั่นคงเข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) และมีการประสานการดำเนินงานในแผนต่างๆ เรื่อยมา โดยใช้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ชนบท มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อความมั่นคง การพัฒนากองทัพ และการพัฒนาฐานทรัพยากรเพื่อการเตรียมพร้อม ต่อมา ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ปัญหาความมั่นคงได้เปลี่ยนแปลงไป โดยมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น แนวทางการพัฒนาในช่วงดังกล่าว จึงมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงรุกเพื่อลดเงื่อนไขที่จะนำไปสู่ปัญหาความมั่นคงและเน้นการพัฒนาให้เกิดผลในการประสานเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ป่าตึและพื้นที่เพื่อความมั่นคง ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งแนวทางดังกล่าว เป็นการมุ่งเน้นการเตรียมพร้อมด้านพื้นที่ตั้งแต่ในภาวะปกติและเพื่อให้การเตรียมพร้อมด้านพื้นที่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน จึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ขึ้น และได้มีการดำเนินงานต่อเนื่องมาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 มุ่งเน้นการพัฒนาคนตามแนวทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประชาชนและชุมชนในพื้นที่ให้มีความรู้ ความสามารถและมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพ และยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้พร้อมรับต่อกระแสความเปลี่ยนแปลง ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการพัฒนาที่ผ่านมา

การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 4 ประการ คือ 1) เสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายให้มีความเข้มแข็งและสามารถเชื่อมต่อสู่ภายนอก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เสริมสร้างศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้สามารถป้องกันตนเอง สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร และมีจิตสำนึกรักษาความสงบเรียบร้อย 3) เร่งรัดพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนเป้าหมาย ตลอดจนเป็นฐานการผลิต การค้า และการบริการ ทั้งนี้เพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และ 4) ประสานแผนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพ การบริหารจัดการและการพัฒนาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ไม่ได้ทำการประเมินผลไว้จึงเป็นข้อจำกัดที่ไม่สามารถนำเสนอผลการประเมินแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงฯ ได้ แต่อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ได้มีการประเมินผลโครงการย่อย และแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงฉบับนี้ ได้แก่ การประเมินโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (เมื่อเดือนตุลาคม 2543) แผนแม่บทเพื่อการพัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อมและการควบคุมพืชเสพติดบนพื้นที่สูง ฉบับที่ 2 (เมื่อเดือนมิถุนายน 2544) และโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ ในพื้นที่ จ.ตาก จ.แม่ฮ่องสอน และ จ.เชียงราย (เมื่อเดือนสิงหาคม 2544) รวมทั้งได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในช่วงที่ผ่านมา มาประมวลผลเป็นภาพรวมตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงฯ ในช่วงที่ผ่านมา ได้ดังนี้

การเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมาย ตัวชี้วัดที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในหมู่บ้านเป้าหมายบริเวณชายแดน ได้จากการศึกษาระบบป้องกันของโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน ซึ่งจากการประเมินผลโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ในการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ป้องกันภัยในเบื้องต้น อาทิ หลุมหลบภัย บังเกอร์ หอกระจายข่าว และวิทยุสื่อสาร ให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน พนว่า เครื่องมืออุปกรณ์ป้องกันภัย ดังกล่าว ขาดการบำรุงรักษาไม่สามารถนำมาใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตาม รายงานในพื้นที่เกือบร้อยละ 50 เห็นว่า อุปกรณ์ดังกล่าวยังพอใช้งานได้ นอกจากนี้ รายงานร้อยละ 77 บังมีความพึงพอใจกับการลาดตระเวนของทางทหารในพื้นที่ด้วย

การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้สามารถป้องกันตนเองและสนับสนุน การปฏิบัติการทางทหาร ที่สำคัญ คือ การฝึกอบรมเพื่อป้องกันตนเองและการมีจิตสำนึกรัก ในถิ่นฐานของตน ซึ่งจากผลการศึกษาโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน(ปชด.) และ โครงการหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง(อพป.) ปรากฏว่า รายได้ในพื้นที่ชายแดน มีการฝึกอบรมโดยการหาข่าว การแจ้งเหตุ การใช้อาวุธ การสื่อสาร การลาดตระเวนและการฝึกร่วมกับทหารตามแผนเพชรัญเหตุ ทั้งนี้รายได้ในโครงการ ปชด. ร้อยละ 76 มี ความพึงพอใจเป็นอย่างยิ่งต่อลักษณะของการฝึกอบรมดังกล่าว ในทำนองเดียวกันรายได้ ในโครงการ อพป. ส่วนใหญ่มีการฝึกอบรมชุดรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้าน และ การบริหารในรูปคณะกรรมการหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงประเด็นการมีจิตสำนึกรักถิ่นฐานของตนก็พบว่า รายได้ ในพื้นที่โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน(ปชด.) และโครงการกองหนุนเพื่อความมั่นคง แห่งชาติ (กนช.) นั้น มีการอพยพเข้ามาดินไปประกอบอาชีพนอกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สะท้อนถึงปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมิอิทธิพลต่อการอยู่อาศัยในพื้นที่มากกว่าจิตสำนึกรักวงศ์หนา ถิ่นของรายได้ ซึ่งทำให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนได้ ประกอบกับปัจจุบันสถานการณ์ในหมู่บ้านเป้าหมายมีปัญหาด้านยาเสพติด และปัญหาผู้หลบหนี้ เข้าเมืองตามแนวชายแดนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ในระดับพื้นที่ซึ่งเป็นกลไกหลักที่สำคัญมักมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นประจำ ทำให้ขาด ความต่อเนื่องในการประสานงานและขาดความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

การเร่งรัดพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนเป้าหมาย ตลอดจนเป็นฐานการผลิต การค้า และการบริการ เพื่อรับรองการพัฒนาทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศไทยเพื่อนบ้านนั้น จากการประมวลผลภาพรวมการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า รายได้ในพื้นที่ได้รับการบริการทางสังคมมากขึ้น สำหรับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจโดยข้อมูลจากการสำรวจรายได้รายได้ในโครงการ ปชด. และรายได้ของชุมชนบนพื้นที่สูงปรากฏว่า มีรายได้ต่อคนเฉลี่ย 9,703 บาท และ 7,323 บาท ต่อปี ตามลำดับ อย่างไรก็ตามพื้นที่เป้าหมายตามแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง ส่วนใหญ่อยู่ในระบบการพัฒนาปกติของทางราชการแล้ว ยกเว้นพื้นที่ของชุมชนบนพื้นที่สูง ซึ่งเป็นพื้นที่ห่างไกลการคมนาคม ที่ระบบการบริการของทางรัฐไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ อีกประมาณร้อยละ 57 ของพื้นที่ชุมชนบนพื้นที่สูงทั้งหมด ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชากร บนพื้นที่สูงในภาพรวมด้วย

สำหรับการใช้พื้นที่เป้าหมายเป็นฐานการผลิต การค้าและการบริการนั้น ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ได้มีการศึกษาจุดค้าขายขนาดเล็กตามแนวชายแดน ซึ่งเป็นจุดค้าขายตามธรรมชาติ ระหว่างชุมชนตามแนวชายแดนของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน และได้ผลักดันให้จุดค้าขาย ตามธรรมชาติเหล่านี้ ได้รับการพัฒนาให้เป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าและเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ได้มีจุดผ่อนปรนทางการค้าทั่วประเทศจำนวน 35 แห่ง ทั้งนี้เป็นการเพิ่มช่องทาง การติดต่อก้าขายกับประเทศเพื่อนบ้านและเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ร้านภูริในพื้นที่ อุบลฯ ตามการเปิดจุดค้าขายเด่นบางพื้นที่ส่งผลให้มีการตั้งบ่อนการพัฒนาตามแนวชายแดน จากการรวบรวมข้อมูลของ สมช. เมื่อปี 2543 พบว่า มีบ่อนการพัฒนาตามแนวชายแดน จำนวนทั้งสิ้น 24 แห่ง ซึ่งส่งผลกระทบในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วย

เรื่องการประสานแผนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในช่วงแผนพัฒนาฯ เพื่อเสริมความมั่นคงฯ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ที่ผ่านมา หน่วยดำเนินงานมี การประสานแผนในลักษณะบูรณาการน้อยมาก เนื่องจาก คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด ด้านการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงที่กำหนดให้เป็นกลไกหลักในการบูรณาการไม่ได้ดำเนินงาน ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้แต่อย่างใด ประกอบกับขาดการประสานระหว่างหน่วยงาน ฝ่ายทหารและฝ่ายปกครอง ทำให้การปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายไม่สามารถสนับสนุนกันและกันได้ ดังนั้นการดำเนินงานพัฒนาที่ผ่านมาจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของแผน ส่งผลให้พื้นที่เป้าหมายยังคงมีปัญหา ที่กระทบต่อความมั่นคง ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

สถานการณ์ความมั่นคง

สถานการณ์ความมั่นคงในภาพรวม

นับแต่บุคคลของสังคมเรียนยุติลิง สถานการณ์และสภาพปัจจุหาที่กระทบต่อความมั่นคงได้เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่มีความหลากหลายและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การป้องกันประเทศ รวมทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลมาจากการแลกเปลี่ยนวิถีชีวิตร่วมกันที่ทุกประเทศให้ความสำคัญ กับการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและการค้า การจัดระเบียบโลกใหม่ที่เป็นเงื่อนไขให้ประเทศต่าง ๆ ต้องปฏิบัติตามทั้งในเรื่องประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สารสนเทศ ซึ่งได้ก่อให้เกิดสภาพโลกไร้พรมแดน การติดต่อสัมพันธ์กันเป็นไปอย่างกว้างขวาง รวดเร็วซึ่งพัฒนาการของสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้นำไปสู่ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงในทุกเรื่อง อย่างรวดเร็ว และมีการก่อปัจจัยภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับ การข้ามชาติหรือข้ามพรมแดนมากขึ้น อาทิ ปัจจัยการเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพของกลุ่มนบุคคล ปัจจัยการเคลื่อนย้ายทุนทางเศรษฐกิจ ปัจจัยความขัดแย้งทางด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติและกลุ่มชาติพันธุ์ และปัจจัยการก่อการร้ายสากัด

นับแต่เกิดเหตุการณ์ก่อวินาศกรรมอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 เป็นต้นมาได้ส่งผลให้สถานการณ์โลกเข้าสู่ยุคของการใช้ความรุนแรงอิกรึ่งหนึ่งหรืออาจเรียกว่ายุคของการทำสงครามกับกลุ่มก่อการร้าย อันส่งผลให้ต้องเพิ่มการตรวจตราดูแลการเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้าย รวมทั้งระมัดระวังอาคารสถานที่และแหล่งพลประโภชน์ของสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรประเทศตะวันตกเพิ่มมากขึ้น เพื่อเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัจจัยการก่อการร้าย

สถานการณ์ความสัมพันธ์ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในภูมิภาคและบริเวณชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นอย่างมาก โดยประเทศไทยเพื่อนบ้านของไทยส่วนใหญ่ยังคงอยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาประเทศตามกระแสประชาธิปไตยและระบบเศรษฐกิจการค้าเสรี และในบางประเทศยังคงมีการปกครองภายใต้คณาธิการและระบบสังคมนิยม อย่างไรก็ตามความแตกต่างระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความสันติภาพในประเทศ ได้ส่งผลให้มีปัญหาจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามายกระทุนต่อไทยบริเวณชายแดนหลายด้านดังต่อไปนี้

ด้านพม่า จากการที่รัฐบาลพม่ามุ่งสถาปนาความมั่นคงภายในประเทศโดยเร่งดำเนินการทั้งใช้วิธีการเจรจา และใช้กำลังเข้าปราบปรามชนกลุ่มน้อยต่างๆ บริเวณชายแดนที่ติดต่อกับไทยทำให้เกิดปัญหาการล่วงล้ำอาชีวภาพอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้ชาวพม่าอพยพเข้ามาในประเทศไทย จึงเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อไทยบริเวณชายแดนที่สำคัญคือปัญหาแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย ปัญหาการแพร่ระบาดของโรค ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหารุนแรงในพื้นที่ อ.แม่สอด จ.ตาก และ จ.朗邦 ขณะเดียวกัน ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ปัญหาการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาเขตแดน ปัญหาการลักลอบค้าของผิดกฎหมายและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

ด้านลาว รัฐบาลลาวมุ่งให้ความสำคัญเพื่อให้ลาวสามารถปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสถานการณ์เปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในลาวดำเนินไปอย่างค่อนข้างช้า ประกอบกับความแตกต่างในหลายด้านระหว่างไทย – ลาว จึงก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อไทยบริเวณชายแดนที่สำคัญ คือ ปัญหาการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามา ปัญหาการลักลอบค้าของผิดกฎหมาย ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองและแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย

ด้านกัมพูชา รัฐบาลกัมพูชา มุ่งให้ความสำคัญกับการเร่งรัดพัฒนาประเทศและดำเนินการปักครองไปสู่วิถีทางประชาธิปไตยและหาทิศทางการพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนกัมพูชา การดำเนินการดังกล่าวก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในประเทศ ประกอบกับความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างไทย – กัมพูชา ทำให้เกิดปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อไทยบริเวณชายแดนที่สำคัญคือ ปัญหาแรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย ปัญหาลักลอบนำยาเสพติดเข้ามา ปัญหาน่องการพนันบริเวณชายแดน ปัญหาความไม่ปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของรายภูมิตามแนวชายแดน ปัญหาเขตแดน

ด้านมาเลเซีย รัฐบาลมาเลเซียประสบผลสำเร็จในการพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็วและมีเสถียรภาพ โดยการพัฒนาระหว่างไทยกับมาเลเซียมีกลไกความร่วมมือระหว่างกันอย่างเป็นระบบอย่างไรก็ตามบริเวณชายแดนไทย – มาเลเซีย บังคับมีปัญหาที่สำคัญบางประการที่ส่งผลกระทบต่อไทยบริเวณชายแดน คือ ปัญหาการลักลอบค้าของผิดกฎหมาย ปัญหานุคคลสองสัญชาติ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาเขตแดน ปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจชายแดนและทรัพยากรทางทะเล และปัญหากลุ่มโจรก่อการร้าย

สถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน

ในส่วนของบริเวณพื้นที่ชายแดนของไทยก็มีปัญหาที่สำคัญหลายประการ โดยสภาพของพื้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมากทั้งพื้นที่ที่พัฒนาแล้ว พื้นที่กำลังพัฒนา และพื้นที่ที่ยังเป็นชนบทห่างไกล โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนส่วนใหญ่มีสภาพเป็นชนบทที่ห่างไกล ทุรกันดารและล้าหลัง การพัฒนาต่าง ๆ ยังเข้าไปไม่ถึงอย่างเต็มที่ ทำให้สภาพความเป็นอยู่ของคนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนมีความล้าหลังกว่าสังคมส่วนใหญ่องค์ประเทศ ขณะเดียวกันพื้นที่ชายแดนบางพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ภาคเหนือและการตะวันตามีชนเผ่าซึ่งมีวัฒนธรรมแตกต่างจากสังคมไทยโดยทั่วไป และบางพื้นที่ก็มีกลุ่มคนที่ยังไม่มีสถานะทางกฎหมายและที่ดินทำกินที่ชัดเจน นอกจากนี้โดยที่บริเวณพื้นที่ชายแดนมีผลประโยชน์มากจึงเป็นที่มาของปัญหากลุ่มอิทธิพลอำนาจมีคุณภาพแรงงานมีคุณภาพแรงงานที่ผิดกฎหมายหลายอย่าง

วิสัยทัศน์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ยังคงมีปัญหาความมั่นคงเดิมหลายประการที่ยังไม่สามารถแก้ไขให้บรรลุผลได้ ประกอบกับปัญหาความมั่นคงที่เกิดขึ้นใหม่ได้ส่งผลกระทบขยายขอบเขตพื้นที่มากขึ้น ทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศและปัญหาจากประเทศเพื่อนบ้าน ในขณะที่การบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ยังไม่ได้ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพดังนั้น เพื่อให้ปัญหาต่างๆ มีแนวทางแก้ไขและเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจึงได้จัดทำแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงฯ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยที่เกี่ยวข้องใช้ดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องต่อไป

โดยแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) ได้กำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ ตามยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน ในเรื่อง การจัดระเบียบชนบทชายแดนควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ชนบทชายแดนที่ห่างไกลให้เข้มแข็งเพื่อสร้างความมั่นคงตามแนวทางเด่น และได้กำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เพื่อมุ่งหวังให้แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเป็นแผนแม่บทฯ ที่ใช้ประกอบในการแปลงยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนสู่การปฏิบัติด้วย

ดังนั้นเพื่อให้มีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานจึงกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ ไว้ดังนี้

“พัฒนาพื้นที่และชุมชนเป้าหมายให้มีความมั่นคงปลอดภัย และเสริมสร้างศักยภาพของคนและชุมชนให้พึงพาตนาเองได้ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้ง สร้างจิตสำนึกด้านความมั่นคง และส่งเสริมขีดความสามารถของชุมชนให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน”

บทที่ 2

วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และพื้นที่เป้าหมาย

เพื่อให้การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) บรรลุผลตามวิสัยทัศน์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และพื้นที่เป้าหมาย ดังนี้

วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่เป้าหมาย โดยการจัดระบบป้องกันในพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ ให้ความรู้และความเข้าใจกับประชาชนและชุมชนให้ทราบนักถึงภัยคุกคามด้านความมั่นคง และมีความพร้อมในการป้องกันตนเองและชุมชนได้ในขั้นต้น รวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนราชการ
- เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม มีความสามารถในการสนับสนุน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนใช้ศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย
- เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการสร้างความร่วมมือในระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้คนและชุมชนบริเวณพื้นที่ชายแดนทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ร่วมกันสนับสนุนและสร้างสรรค์การพัฒนาเพื่อให้เกิดความสงบและสันติ
- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในพื้นที่เป้าหมาย โดยเร่งรัดการจัดระบบการบริหารจัดการด้านการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เป้าหมาย ให้ประสานสอดคล้องเกื้อกูลกัน อย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายการดำเนินงาน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น จึงกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เป้าหมายเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย

1.1 จัดระบบบริหารหมู่บ้านชนบทชายแดนให้เป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนของชายแดน (อพป.) รวมทั้งจัดหมู่บ้านที่มีปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายให้เป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ตามพระราชบัญญัติการจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ.2522 โดยมีระบบป้องกันที่เข้มแข็งสอดคล้องกับสถานการณ์ชายแดนทั้งในด้านความพร้อมของชุมชนและอุปกรณ์ป้องกันภัยเบื้องต้นมีระบบทะเบียนรายฉุกริ่ม สมบูรณ์ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดยาเสพติดและอิทธิพลในท้องถิ่น

1.2 พื้นที่เป้าหมายชุมชนบนพื้นที่สูง ดำเนินการพิจารณาแยกกลุ่มบ้านชุมชนบนพื้นที่สูงที่มีศักยภาพและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ มาจัดตั้งเป็นหมู่บ้านถูกต้องตามกฎหมายทั้งหมด พร้อมจัดระบบทะเบียนรายฉุกริ่มให้ถูกต้องทันสมัย และสามารถตรวจสอบตัวบุคคลได้ถูกต้องสมบูรณ์

1.3 บริเวณจุดผ่อนปรนทางการค้าและซ่องทางธุรกิจที่สำคัญ ให้มีระบบตรวจสอบการเข้า – ออก ของประชาชนไทยและเพื่อนบ้าน ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสืบหาและติดตาม

1.4 เสริมสร้างจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้กับประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องปฏิบัติในฐานะเป็นพลเมืองไทย รวมทั้งให้รู้จักป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ

2. เป้าหมายการพัฒนาศักยภาพของคนและชุมชน

2.1 ดำเนินการพัฒนาให้หมู่บ้านในพื้นที่เป้าหมายมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน สำหรับการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ และยกระดับการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายที่มีระดับการพัฒนาล้ำหลังทั้งหมดไปสู่ระดับการพัฒนาที่สูงขึ้น

2.2 ด้านรายได้ พัฒนาให้จำนวนครัวเรือนร้อยละ 70 ของหมู่บ้านเป้าหมายมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 20,000 บาท ต่อคนต่อปี (ตามเกณฑ์ จปส.)

2.3 ด้านการศึกษา พัฒนาประชากรอายุ 15 – 60 ปี ในพื้นที่เป้าหมายให้สามารถอ่าน และเขียนภาษาไทยได้ทุกคน และต้องให้เด็กอายุครบเกณฑ์ทุกคนได้เรียนภาคบังคับรวมทั้งเด็กที่ไม่ได้เรียนต่อมัธยมร้อยละ 80 ต้องได้รับการฝึกอาชีพ (ตามเกณฑ์ จปส.)

2.4 ด้านสาธารณสุข ต้องให้การบริการด้านสาธารณสุขกระจายทั่วถึงในพื้นที่เป้าหมาย และต้องลดอัตราผู้ป่วยที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง (โรคเอดส์ วัณโรค โรคมาลาเรีย โรคเท้าช้าง โรคซิฟิลิต โรคไข้กาฬลังแอง และโรคพยาธิใบไม้เลือด) ให้น้อยลงหรือหมดสิ้นไป และต้องให้เด็กแรกเกิด – 12 ปี ได้รับวัคซีนครบทุกคน (ตามเกณฑ์กระทรวงสาธารณสุข)

2.5 ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาให้มีการรวมกลุ่มด้านอาชีพ กลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ หรือรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์ในหมู่บ้านที่มีศักยภาพให้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของหมู่บ้านเป้าหมาย

3. เป้าหมายเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

3.1 สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อกำหนดมาตรการและการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันในการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของทั้งสองประเทศ อาทิ ปัญหายาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ แรงงานต่างชาติผิดกฎหมาย และการจัดระเบียบการสัญจร ข้ามแดน เป็นต้น

3.2 ขยายความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การศึกษา และสาธารณสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน ในระดับท้องถิ่นให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

3.3 ชุมชนชายแดนทั้งสองประเทศมีกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน

4. เป้าหมายการบริหารจัดการที่ดี

4.1 หน่วยงานระดับนโยบายในส่วนกลางต้องทำหน้าที่ประสานนโยบายด้านความมั่นคง กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้การพัฒนาทั้งสองแนวทางสนับสนุนผลประโยชน์ของชาติในทิศทางเดียวกัน

4.2 ต้องเร่งดำเนินการให้มีการจัดระบบบริหารหมู่บ้านชนบทตามแนวชายแดน และหมู่บ้านที่มีปัญหาความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมาย ให้เป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกัน ตนเอง(อพป.) พร้อมทั้งต้องมีหน่วยหลักในการประสานการดำเนินงาน เพื่อให้มีการจัดระบบป้องกันอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ชายแดนแต่ละด้าน ตลอดจน ทำหน้าที่ประสานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สนับสนุนการพัฒนาในหมู่บ้านดังกล่าว

4.3 ในระดับภาค ต้องมีบทบาท อำนวยการ ประสาน และสนับสนุนช่วยเหลือ จังหวัดชายแดนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งติดตามสถานการณ์และการพัฒนาด้านความมั่นคงใน ภาพรวมของภาค

4.4 ในระดับจังหวัด ต้องเป็นแกนกลางประสานทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องในระดับ จังหวัด ให้ความสำคัญกับการพัฒนาแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ โดยสนับสนุน แผนงานโครงการ และงบประมาณเข้าไปพัฒนาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนจัดให้มี ระบบการติดตามผลการดำเนินงาน

พื้นที่เป้าหมาย

แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 กำหนดพื้นที่เป้าหมายครอบคลุมพื้นที่ต่าง ๆ 3 ส่วน ดังนี้

1. พื้นที่ตามแนวชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล ที่มีอาณาเขตติดต่อกันประเทศเพื่อนบ้าน ทั้ง 4 ด้าน ครอบคลุมพื้นที่ 30 จังหวัดชายแดนและจังหวัดปัตตานี โดยมุ่งเน้นพื้นที่อำเภอชายแดน 129 อำเภอ ซึ่งมีตำบลชายแดน และตำบลถัดจากชายแดน รวม 368 ตำบล (ไม่รวมอำเภอ และตำบลในจังหวัดปัตตานี) โดยพื้นที่ตามแนวชายแดนแต่ละด้านมีขอบเขตและครอบคลุม จังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ชายแดนไทย – พม่า มีพื้นที่เขตแดนที่ติดต่อกันโดยเริ่มจากทางด้านเหนือสุด ของไทยที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ลงไปทางทิศตะวันตกที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน และ วกลงได้ไปสิ้นสุดที่จังหวัดระโนง มีทิวเขา 3 แนว เป็นเส้นกันพรมแดนได้แก่ ทิวเขาแคน ลาว ทิวเขาถนนธงชัย และทิวเขาตานาวศรี และยังมีแม่น้ำสายสำคัญเป็นแนวกันพรมแดน กือ แม่น้ำเมย แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำกระบูรี โดยระยะทางของเขตแดนยาวประมาณ 2,401 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด กือจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระโนง และเป็นพื้นที่ติดแนว ชายแดน 43 อำเภอ 120 ตำบล

1.2 ชายแดนไทย – ลาว มีพื้นที่เขตแดน ติดต่อกันโดยเริ่มจากอำเภอเชียงแสนของไทย ไปทางตะวันออก วกลงทางใต้ที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เข้าสู่จังหวัดพะเยาไปสิ้นสุด ที่จังหวัดอุบลราชธานี ระยะทางของเขตแดนยาวประมาณ 1,810 กิโลเมตร มีแม่น้ำโขงเป็น เส้นกันพรมแดน ทางน้ำที่สำคัญระยะทางยาวประมาณ 1,108 กิโลเมตร ส่วนพรมแดนทาง บกมีระยะทางยาวประมาณ 702 กิโลเมตร โดยมีทิวเขาหงาวพระบางกันทางตอนบน และทิวเขานมคงรักบ้าง ส่วนกันเขตแดนตอนล่างครอบคลุมพื้นที่ 11 จังหวัด กือ เชียงราย พระยา นำ อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เลย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และ อุบลราชธานี และเป็นพื้นที่ติดแนวชายแดน 49 อำเภอและ 136 ตำบล

1.3 ชายแดนไทย – กัมพูชา มีพื้นที่เขตแดนที่ติดต่อกันโดย เริ่มจากพื้นที่บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของไทย จำกाम्पोน นำ้ยืน จังหวัดอุบลราชธานี มาทิศตะวันตกกลงที่จังหวัดบูรีรัมย์ไปสิ้นสุดที่จังหวัดตราด มีทิวเขาพนมคงรักและทิวเขาบรรทัด เป็นเส้นกั้นพรมแดน ระยะทางของเขตแดนยาวประมาณ 798 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด คือ จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ บูรีรัมย์ สุรินทร์ ระแหง จันทบุรี และ ตราด เป็นพื้นที่ติดแนวชายแดน 23 อำเภอ และ 66 ตำบล

1.4 ชายแดนไทย – มาเลเซีย มีพื้นที่เขตแดนทางใต้สุดของไทย ที่ติดต่อกับมาเลเซีย ระยะทางของเขตแดนยาวสุดประมาณ 646.5 กิโลเมตร มีแนวเทือกเขาสันกาลาคีรีและแม่น้ำโข-ลก เป็นเส้นกั้นพรมแดน ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด คือ จังหวัดสตูล สงขลา ยะลา และ นราธิวาส ซึ่งพื้นที่ชายแดนด้านนี้จะรวมจังหวัดปัตตานี เข้าเป็นจังหวัดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ติดแนวชายแดน 15 อำเภอ และ 46 ตำบล

2. พื้นที่ชุมชนบนพื้นที่สูง ตามแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อม และ การควบคุมพื้นที่สภาพดินพื้นที่สูง ระยะที่ 3 (พ.ศ.2545-2549) ครอบคลุมพื้นที่ 12 จังหวัด คือ พิษณุโลก น่าน พะเยา เชียงราย เชียงใหม่ แม่อ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี ลพบุรี กำแพงเพชร และเพชรบูรณ์

3. พื้นที่พิเศษที่มีปัญหาความมั่นคง หรือพื้นที่ที่มีแนวโน้มและเงื่อนไขต่างๆ ที่จะนำไปสู่ปัญหาความมั่นคง ซึ่งได้แก่

3.1 พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่งต่างๆ ภายในเขตพื้นที่ 23 จังหวัดชายทะเล รวมถึง พื้นที่อาณาเขตทางทะเลภัยในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดชายฝั่งทะเล ฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามัน ดังนี้

1) ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย 17 จังหวัด คือ ตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพฯ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส

2) ชายฝั่งทะเลอันดามัน 6 จังหวัด คือ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล

3.2 พื้นที่ที่มีปัญหารือไม่เงื่อนไขที่จะนำไปสู่ปัญหาความมั่นคง

เป็นพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ภายใน ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ 1) เคยมีปัญหาที่เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง และมีแนวโน้มว่าจะเกิดปัญหาผลกระทบด้านความมั่นคงขึ้นอีก 2) มีเงื่อนไขหรือมีความขัดแย้งรุนแรงจากปัญหาการพัฒนาด้านต่าง ๆ อาทิ ปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินนโยบายของรัฐ และปัญหาแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ โดยปัญหาดังกล่าว มีแนวโน้มความรุนแรงกล้ายเป็นปัญหาความมั่นคง ซึ่งเกินขีดความสามารถของระดับจังหวัดจะดำเนินการแก้ไขได้เพียงลำพัง จำเป็นต้องอาศัยบทบาทของทหารเข้าไปสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความมั่นคงและจำเป็นต้องให้ระดับนโยบายพิจารณา รูปแบบการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เป็นกรณีพิเศษ

บทที่ 3

แนวทางการพัฒนา

สถานการณ์ความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเผชิญหน้ากันโดยใช้กำลังทหารมาเป็นการแข่งขันเพื่อช่วงชิงความได้เปรียบทาง ด้านเศรษฐกิจ การค้า การแข่งขันกันการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ทำให้นำไปสู่ปัญหาความมั่นคงที่มีความหลากหลายซับซ้อน เชื่อมโยงกันในหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการทหาร จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ต้องเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณชายแดนซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จะเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหางานของประเทศเพื่อนบ้านและปัญหาภายในของไทยเอง ซึ่งปัญหาสำคัญที่เกี่ยวพันกับประเทศไทยเพื่อนบ้านในขณะนี้ ได้แก่ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาเขตแดน ปัญหาระงานต่างชาติผิดกฎหมาย นอกจากปัญหาข้างต้นแล้ว ผลจากการพัฒนาชนบทที่ผ่านมาซึ่งมีปัญหาการเหลื่อมล้ำของการพัฒนาระหว่างพื้นที่ชนบทและเมือง โดยเฉพาะชนบทชายแดนที่ห่างไกลและหุบกันดารจะมีสภาพที่แตกต่างจากเมืองและชนบทโดยทั่วไปค่อนข้างมากทำให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวมีปัญหาเป็นการเฉพาะของพื้นที่ที่ต้องได้รับการแก้ไข

นอกจากปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่แล้ว ยังมีปัญหาการประสานงานระหว่างองค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เข้าไปปฏิบัติงานบริเวณพื้นที่ชายแดน ซึ่งมีองค์กรหลากหลายที่เข้าไปรับผิดชอบในการพัฒนาและบริหารจัดการทั้งในเรื่องของความมั่นคงและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในช่วงที่ผ่านมาองค์กรต่างๆ ขาดการประสานการดำเนินงานร่วมกัน การพัฒนาในหลายเรื่องมีความซ้ำซ้อนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ปัญหาต่างๆ บริเวณพื้นที่ชายแดนที่เป็นปัญหาเดิมในบางเรื่องไม่ได้รับการแก้ไขประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทำให้เกิดปัญหาใหม่ขึ้นอีกซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความแตกต่างกันในแต่ละสภาพพื้นที่

พื้นที่ชาญแคนด้านพม่า โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ห่างไกลและหุรุด้านการทำให้บางพื้นที่ระบบการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐขึ้นมาไม่ถึงและการวางแผนสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจยังไม่สมบูรณ์ บางพื้นที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร การใช้พื้นที่ต้องเป็นไปอย่างระมัดระวัง ทำให้การพัฒนาที่จะดำเนินการก่อสร้างในลักษณะควรทำได้อย่างจำกัด ภายใต้กฎ ระบุนิยมต่างๆ ประกอบกับพื้นที่บริเวณดังกล่าวมีกลุ่มนบุคคลบนพื้นที่สูงอาศัยอยู่ชั่วโมงที่ผ่านมา ได้มีการจัดทำแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงเพื่อเร่งดำเนินการสร้างความชัดเจนในเรื่องของสถานะบุคคล และความชัดเจนของเรื่องการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินและพื้นที่อยู่อาศัย ซึ่งผลการดำเนินงานเรื่องสถานะบุคคลสามารถดำเนินการได้เกือบสมบูรณ์ แต่ความชัดเจนของการกำหนดขอบเขตที่ทำกินยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรทำให้ไม่สามารถพิจารณาแยกกลุ่มบ้านมาจัดตั้งเป็นหมู่บ้านที่ถูกต้องตามกฎหมายจึงต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องต่อไป นอกจากนี้ยังมีปัญหาความยากจนของรายภูร ปัญหาการรุกเข้าชิงป่าโดยของไทยจากกองกำลังชนกลุ่มน้อยที่ต่อต้านรัฐบาลพม่าบริเวณชายแดนและปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบที่เป็นปัญหาและการกับประเทศไทย ซึ่งปัญหาต่างๆ ได้ส่งผลกระทบความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยบริเวณชายแดน

พื้นที่ชาญแคนด้านกัมพูชา เป็นพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานค่อนข้างสมบูรณ์ มีเส้นทางคมนาคมสะดวก การบริการของรัฐเข้าถึงเกือบทุกพื้นที่ อย่างไรก็ตาม คุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทที่ห่างไกลยังมีคุณภาพชีวิตไม่ดีนัก การพัฒนาระยะต่อไปจึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของรายภูร ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น ส่วนสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นผลมาจากการอ่อน化ของรัฐของกัมพูชา ที่ดูแลไม่ถึงชาญแคนเนื่องจากอยู่ระหว่างการพัฒนาประเทศการปกครองยังไม่เป็นระบบ จึงทำให้โจรมรหรือทหารที่อยู่นอกการควบคุมเข้ามาก่อความไม่สงบเรียบร้อยบริเวณชายแดนของไทย ประกอบกับพื้นที่บริเวณด้านนี้เคยเป็นพื้นที่ในการทำการทำให้ยังมีปัญหารื่องการลักลอบค้าอาวุธสงคราม ปัญหากับระบิดและทุนระบิดที่หลงเหลืออยู่จากสงคราม ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของรายภูร บริเวณชายแดน

พื้นที่ชาญแคนด้านลาว ได้รับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานค่อนข้างสมบูรณ์ การคมนาคมสะดวก การบริการของรัฐกระจายทั่วถึงเกือบทุกพื้นที่ เช่นเดียวกับด้านกัมพูชา แต่คุณภาพชีวิตประชาชนในชนบทที่ห่างไกลยังมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีนัก การพัฒนาในช่วงต่อไปจึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนบริเวณพื้นที่ชาญแคนเป็นหลัก ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับลาว ทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แต่ลาวยังมีทักษะดีที่ยังไม่เป็นมิตรต่อไทยมากนัก ทำให้การแก้ไขปัญหาต่างๆ ไม่ก้าวหน้า เท่าที่ควร โดยมีปัญหาที่ระบบทดต่อ กันในเรื่องของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในแม่น้ำโขงที่ ลาวกล่าวหาว่าไทยได้รุกเข้าพื้นที่ของลาว แต่ปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขปัญหาได้ในระดับท้องถิ่น

พื้นที่ชาญแคนด้านมาเลเซีย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีความสมบูรณ์ ระดับการพัฒนามีความใกล้เคียงกันและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้มีการขยายความร่วมมือ กันมากขึ้นทั้งในเรื่อง การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามยังมีพื้นที่ ชนบทชายแดนบางส่วนที่ระบบโครงสร้างพื้นฐานยังไม่สมบูรณ์และรายได้ยังมีฐานะยากจน ประกอบกับการพัฒนาในบางเรื่องมาเลเซียมีศักยภาพมากกว่าไทย เป็นผลทำให้มีรายได้ไทย บางส่วนเดินทางไปทำงานที่มาเลเซีย ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่องบ้านมาไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และความมั่นคง สำหรับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงที่สำคัญ คือ ปัญหาโจรก่อการร้าย ที่ได้ใช้ประโยชน์จากการถือสองสัญชาติ宦หนึการจับกุมของฝ่ายไทยเข้าไปบังมาเลเซีย และกลายเป็นปัญหาที่เกี่ยวพันกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

พื้นที่ทางทะเล จากสภาพปัญหาต่างๆ เช่นเดียวกับพื้นที่ทางบกแล้ว ยังมีปัญหาที่มี ผลกระทบต่อความมั่นคงทางทะเลที่สำคัญได้แก่ การกระทำอันเป็นโจรลัดและการปล้น สุดภัยทางทะเล การลักลอบล่าเลี้ยงยาเสพติดทางทะเล การล่าเลี้ยงสินค้าโดยหลักเลี้ยงพิธีการ ทางศุลกากร การนำเข้านำออกเชื้อเพลิงทางทะเลโดยผิดกฎหมาย การลักลอบแสวงหา ทรัพยากรธรรมชาติการทำลายสภาพแวดล้อมทางทะเล ปัญหาเขตแดนทางทะเลที่ทับซ้อน กับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ปัญหาประมงของไทย และปัญหาการลักลอบเข้าเมืองทางทะเลโดย ผิดกฎหมาย รวมทั้งปัญหาในพื้นที่ชาญฝั่งทะเล และพื้นที่เกาะแก่ง ที่มีปัญหาความไม่สงบ กับภัยคุกคามทางทะเล ทำให้เกิดความเจริญ และระบบการพัฒนาปกติเข้าไปไม่ถึง

เพื่อให้ปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไข อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรมในระยะต่อไป องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานเป็นต้องร่วมมือกันและประสานการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้ผลการพัฒนาของแต่ละหน่วยสนับสนุนเกื้อกูลกัน บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ร่วมกัน และนำไปสู่การสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนของพื้นที่ชายแดน

ดังนี้ จึงกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติไว้เป็น สองส่วน คือ

แนวทางการพัฒนาโดยรวม เป็นแนวทางที่กำหนดการดำเนินงานโดยรวมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดระบบป้องกัน จัดระเบียบพื้นที่และชุมชนเพื่อเสริมความมั่นคงชายแดน 2) การพัฒนาคนและชุมชน ในพื้นที่เป้าหมายให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง 3) การพัฒนาให้เกิดความร่วมมือระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน 4) การบริหารจัดการให้มีเอกภาพ ประสิทธิภาพและบูรณาการ โดยแนวทางดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายเพื่อเสริมความมั่นคงทุกพื้นที่คือ พื้นที่ชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล 4 ด้าน พื้นที่ชุมชนบนพื้นที่สูง และพื้นที่พิเศษที่มีปัญหาความมั่นคง

แนวทางการพัฒนาที่ควรให้ความสำคัญในพื้นที่ชายแดนแต่ละด้าน เป็นแนวทางที่พื้นที่ชายแดนในแต่ละด้าน ควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่สำคัญของแต่ละพื้นที่เป็นการเฉพาะ

โดยแต่ละส่วนมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ส่วนที่ 1 : แนวทางการพัฒนาโดยรวม

1. จัดระบบป้องกัน จัดระเบียบพื้นที่และชุมชนเพื่อเสริมความมั่นคง

1.1 จัดระบบการเฝ้าตรวจและป้องกันพื้นที่ชายแดนทั้งทางบกและทางทะเลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ เพื่อป้องกันการรุกร้าวชิงป่าไทยและการกระทำผิดกฎหมายที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทั้งทางบกและทะเล

1.2 พัฒนาและสร้างแนวเขตแดนให้มีความชัดเจน อาทิ การปลูกป่าหมายแนวเขตแดน การตรวจสอบแนวล่าน้ำที่เป็นเส้นแบ่งเขตแดนเป็นประจำเพื่อคุ้มครองกันการพังทลายของฝั่งและการเปลี่ยนแปลงของทางเดินของล่าน้ำ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ อย่างฉบับลันให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาทันทีเพื่อให้คงสภาพเดิม ตลอดจนบำรุงรักษาบูรณะหลักเขตและควบคุม ดูแลการก่อสร้าง บุกรุกหรือทำลาย ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่รวมทั้ง เตรียมความพร้อมในการเจรจาแก้ไขปัญหาเขตแดนทั้งทางบกทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเร่งรัดการปักปันเขตแดนอย่างต่อเนื่อง

1.3 ดำเนินการจัดระบบบริหารหมู่บ้านชายแดนและหมู่บ้านที่มีปัญหาความมั่นคง เป็นหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ.2522 พร้อมจัดระบบทะเบียนรายภูมิให้ถูกต้อง ทันสมัย และสามารถตรวจสอบตัวบุคคลได้ถูกต้อง สมบูรณ์ จัดระบบป้องกันรักษา ความปลอดภัยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ สร้างกลุ่มพลังมวลชนให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพและดำเนินการฝึกบทวนหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในพื้นที่ชายแดนที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและเฝ้าตรวจพื้นที่ชายแดน

1.4 พัฒนาระบบสื่อสารให้เชื่อมโยงได้ทั้งฝ่ายปกครองและฝ่ายทหาร ตลอดจนเสริมสร้างเครือข่ายด้านการข่าวภาคประชาชนในการสนับสนุนการปฏิบัติของทางราชการ

1.5 พื้นที่กลุ่มบ้านที่เป็นบ้านบริวารของ หมู่บ้านหลัก ซึ่งมีศักยภาพและเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ในด้านการปกครองและการทหาร ให้ดำเนินการขอแยกกลุ่มบ้านเพื่อไปจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 และดำเนินการจัดระบบบริหารหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ.2522 ตามขั้นตอนต่อไป

1.6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครประชาชนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการของส่วนราชการในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของหมู่บ้านและชุมชน อาทิ เรื่องการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการป้องกันสาธารณภัย

1.7 ในพื้นที่เกาะแก่ง สนับสนุนให้มีการจัดระบบหมู่บ้านตามแนวทางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองและส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครในเขตทะเล พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายแข็งข้อมูลข่าวสารภาคประชาชนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติของกองทัพเรือและหน่วยราชการต่างๆในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

1.8 พัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชายแดนให้มีความพร้อมในการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และเมืองชายแดนที่มีขนาดใหญ่ควรจัดให้มีแผนป้องกันภัยมีการกำหนดพื้นที่ส่วนหลัง เพื่อใช้เป็นพื้นที่รองรับการพยพของราษฎรในกรณีมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน จากการล่วงล้ำอธิปไตยของประเทศเพื่อนบ้านและจากสาธารณรัฐร้ายแรง

1.9 ให้มีการศึกษาเพื่อการวางแผนด้านกายภาพของพื้นที่ชายแดนทั้ง 4 ด้าน เพื่อใช้ในการกำหนดการพัฒนาที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของประเทศ อีกทั้ง โครงข่ายเส้นทางคมนาคม การวางระบบสื่อสาร การพัฒนาแหล่งน้ำ เป็นต้น โดยให้ความสำคัญในการดำเนินงานในพื้นที่ชายแดนด้านพม่าเป็นลำดับแรก

1.10 พื้นที่ที่มีปัญหาหรือเงื่อนไขการพัฒนาหรือพื้นที่ที่เกี่ยมกับสถานการณ์ด้านความมั่นคงและมีแนวโน้มว่าพื้นที่ดังกล่าวจะเกิดปัญหาความมั่นคงขึ้นอีก ให้มีการดำเนินการติดตามสถานการณ์ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและรายงานให้ระดับนโยบายรับทราบเป็นระยะๆ หากปัญหาหรือเงื่อนไขการพัฒนาในพื้นที่ดังกล่าวมีข้อขัดแย้งรุนแรงและมีผลกระทบกว้างขวางที่เกินขีดความสามารถที่ระดับจังหวัดจะแก้ไขได้ ให้จังหวัดประสานขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติการไปยังกองทัพภาค / กอ.รมน.ภาคตามความจำเป็นต่อไป

2. พัฒนาคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมายให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง

2.1 พื้นที่ชุมชนที่ห่างไกลได้รับผลจากการพัฒนาน้อย ให้เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลัก อีกทั้ง ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน เส้นทางคมนาคม และระบบชลประทาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ให้ได้ตามเกณฑ์ จปส.

2.2 ให้มีการจัดการศึกษาและส่งเสริมอาชีพเป็นพิเศษให้กับคนและชุมชนชายแดนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความมั่นคงในพื้นที่บริเวณชายแดนไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้าน ตามแนวทางมติคณะรัฐมนตรี

2.3 หนูบ้านและชุมชนที่อยู่ห่างไกลการคมนาคมและมีพื้นที่ทำกินเพียงเล็กน้อย ควรส่งเสริมการผลิตพืชอาหารให้เพียงพอแก่การยังชีพ ส่วนพื้นที่ของชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวกให้ส่งเสริมการผลิตพืชรายได้ในรูปแบบเกษตรยั่งยืนเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งพิจารณาหาอาชีพเสริมนอกรากเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ให้กับชุมชนเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้

2.4 พิจารณาจัดให้มีพื้นที่เกษตรแปลงรวมเพื่อแก้ไขปัญหารายภูมิที่ยากจนและไม่มีที่ดินทำกิน โดยวาระระบบการพิจารณาคัดเลือกอย่างรัดกุมและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอาชีพให้กับกลุ่มเยาวชน เพื่อสร้างอาชีพรายได้ของคนเองและครอบครัว และสร้างโอกาสเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคต

2.6 เร่งดำเนินการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนให้ครอบคลุมทั่วถึง และยกระดับคุณภาพของโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนบริโภคพื้นที่เป้าหมาย มีโอกาสได้รับการศึกษาตามเกณฑ์ภาคบังคับได้รับคุณภาพการศึกษาทัดเทียมกับเด็กและเยาวชน ของชุมชนเมือง รวมทั้งจัดระบบการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับให้การศึกษาแก่ กลุ่มผู้ใหญ่ และผู้สูงวัย เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ตลอดจนอ่าน เขียน ภาษาไทยได้

2.7 เร่งรัดการบริการด้านสาธารณสุขให้ครอบคลุมพื้นที่ชนบทห่างไกล ส่งเสริมและพัฒนาสถานบริการสาธารณสุขชุมชนและเพิ่มประสิทธิภาพสถานพยาบาลในอำเภอชัย丹 เพื่อให้สามารถบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคระบาด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพิ่มนุค-la-กรสนับสนุนเวชภัณฑ์และยาให้เพียงพอ เพื่อให้มีความพร้อมในการรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินได้ในเบื้องต้น

2.8 สร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มของรายภูมิเป็นองค์กรชุมชน และสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชน

2.9 รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ปลูกจิตสำนึกรักชาติและชุมชน โดยให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องปฏิบัติในฐานะพลเมืองไทย เพื่อให้รู้จักป้องกัน และรักษาผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งให้รู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการกระทำการ อาทิ เรื่องการให้ที่พักพิงกับผู้หลบหนีเข้าเมือง การลักลอบขนสินค้าข้ามแดน เป็นต้น

2.10 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ให้มีขีดความสามารถเพิ่มมากขึ้น โดยสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้กับท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอน และเพิ่มทักษะความรู้เพื่อให้สามารถเป็นแกนกลางประสานชุมชน ภาคประชาสังคม และเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

2.11 สนับสนุนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้ครบตามระบบโครงสร้างบริหารราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น และสนับสนุนงบประมาณตามความเหมาะสม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาให้กับจังหวัดและท้องถิ่น

2.12 ให้มีการศึกษาบทวนบทบาทของสื่อภาครัฐ และขอความร่วมมือสื่อของภาคเอกชนให้เข้ามายืนทบทวนและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และความมั่นคงของประเทศ

2.13 สนับสนุนให้มีการศึกษา วิจัย ในเรื่องที่สำคัญเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่บริเวณชายแดน อาทิ การศึกษาเพื่อพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเป็นพิเศษให้กับคนและชุมชนชายแดน การศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสหกรณ์ชุมชน และการศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณช่องทางที่เปิดเป็นจุดค้าขายชายแดน เป็นต้น

2.14 พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ชายแดน โดย

1) เร่งรัดการดำเนินงานตามติกณะรัฐมนตรีวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เกี่ยวกับมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยควบคุมดูแลการขยายพื้นที่ทำกินในพื้นที่ป่าทางราชการและเร่งรัดดำเนินการพิสูจน์สิทธิครอบครองที่ดินของรายภูริในพื้นที่ป่าไม้ เพื่อให้มีการกำหนดขอบเขตการใช้พื้นที่อย่างชัดเจน

2) ส่งเสริมการปลูกป่าตามแนวเขตแดน ในเขตพื้นที่ป่าสงวนที่เสื่อมโทรม พื้นที่แหล่งต้นน้ำลำธาร ตลอดจนพื้นที่บริเวณที่เคยเป็นที่พักพิงผู้หนีภัยจากการสู้รบ

๓) ส่งเสริมให้ความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำแก่รายภูมิและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานในการสร้างเครือข่ายองค์กรประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ และป่า

๔) ฝึกอบรมให้ความรู้แก่รายภูมิและองค์กรชุมชนที่รับผิดชอบดูแลป่าชุมชนเพื่อให้รู้จักบริหารจัดการป่าอย่างมีประสิทธิภาพ

3. พัฒนาให้เกิดความร่วมมือระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน

3.1 เสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของประชาชนบริเวณชายแดนทั้งสองประเทศ ให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม มีการไปมาหาสู่กันอย่างสะดวก เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างส่วนราชการของทั้งสองประเทศ

3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา การกีฬา และการท่องเที่ยว ในการสร้างสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับท้องถิ่นที่ได้จัดตั้งไว้และดำเนินการพัฒนาให้เกิดความร่วมมือในด้านต่างๆ เป็นลำดับ อาทิ ด้านการศึกษา การเกษตร และสาธารณสุข เพื่อนำไปสู่การประสานการปฏิบัติและหาข้อยุติในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่น

3.3 เพิ่มศักยภาพ ข้าราชการ ผู้นำชุมชน ภาคเอกชน องค์กรประชาชน ในพื้นที่ชายแดนโดยการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี กฏ ระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนความรู้ขั้นพื้นฐานด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

3.4 ให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่ดำเนินงานร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้หน่วยงานในระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองท้องถิ่น มีบทบาทในการสร้างความเข้าใจกับประชาชนและชุมชนบริเวณชายแดน เพื่อสนับสนุนแผนงาน และโครงการของภาครัฐที่ดำเนินงานร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

3.5 ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการค้าให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ และผู้ประกอบการในระดับ จังหวัด อำเภอและท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการขยายความร่วมมือการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในรูปแบบการค้าปกติและการค้าต่างตอบแทนที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันให้กว้างขวางขึ้น

3.6 พิจารณากระจายอำนาจการตัดสินใจสู่จังหวัดและท้องถิ่น และสนับสนุนงบประมาณอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามความเหมาะสม เพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้มีการประสานงานและการติดตามผลในส่วนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

3.7 หน่วยระดับนโยบาย พิจารณาปรับปรุง แก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อตกลง รวมทั้งบทบาท การกิจ และกลไก ที่เป็นปัจจัยอุปสรรคต่อความร่วมมือด้านต่างๆ และการค้าชายแดน ให้อื้อต่อการส่งเสริมการขยายความร่วมมือการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ใช้เป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

3.8 พัฒนาศักยภาพการผลิต การตลาด การเงิน และสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการค้ารายย่อยในท้องถิ่น ให้มีขีดความสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนชายแดน รวมทั้งเสริมสร้างทศนคติของผู้ประกอบการให้คำนึงและตระหนักถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

3.9 ในพื้นที่ที่มีศักยภาพและภาคเอกชนมีความพร้อม ส่งเสริมภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมลงทุนเพื่อจัดตั้งหรือขยายสถานบริการด้านการรักษาพยาบาล การจัดตั้งสถาบันการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพเพื่อรองรับผู้ใช้บริการในพื้นที่และรายได้จากประเทศเพื่อนบ้าน

3.10 พัฒนาระบบโครงข่ายบริการพื้นฐานหลักของเมืองชายแดนให้เชื่อมโยงกับศูนย์กลางแหล่งอุตสาหกรรม แหล่งท่องเที่ยว เพื่อสนับสนุนการขยายตัวและเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

3.11 ให้มีการศึกษาเพื่อวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณช่องทางที่เปิดเป็นจุดค้าชายแดนพร้อมจัดระบบบริหารจัดการ การค้า การบริการ การขนส่ง และการสัญจรข้ามแดนเพื่อให้การดำเนินงานในด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพพร้อมที่จะรองรับการพัฒนาและดำเนินงานร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

4. การบริหารจัดการให้มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และบูรณาการ

4.1 สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดให้มีสำนักงานเลขานุการกลาง เพื่อทำหน้าที่อำนวยการและประสานงานตามแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ

4.2 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน(กอ.รมน.) ร่วมกับกองบัญชาการทหารสูงสุด พิจารณาปรับองค์กรในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนที่มีอยู่เดิมให้เป็นองค์กรเดียวที่มีเอกภาพ และร่วมกับกองทัพบก รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดระบบเฝ้าตรวจและป้องกัน พื้นที่ชายแดนให้มีประสิทธิภาพ พร้อมกับดำเนินการจัดระบบบริหาร หมู่บ้านชายแดนและหมู่บ้านที่มีปัญหาความมั่นคงให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ.2522 โดยให้รวมถึงหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ด้วย

4.3 กระทรวงมหาดไทยใช้ระบบบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา (หรือ CEO) เป็นระบบหลักในการกำกับ ดูแล และประสานการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ในระดับพื้นที่จังหวัด

4.4 กองทัพเรือ ประสานงานการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง กับงานการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งมีกรรมกิจการพลเรือนทหารและศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นหน่วยรับผิดชอบตามลำดับโดยพิจารณาประสานให้กองเรือภาครับผิดชอบดำเนินการตามภารกิจที่เกี่ยวข้องในแต่ละสายงาน พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต่อไป

4.5 ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนานิคคลากรทุกระดับที่ปฏิบัติงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง โดยฝึกอบรม ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของทุกหน่วยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.6 การบริหารการปฏิบัติในพื้นที่ชายแดน

1) จากบทบาทของ กอ.รมน.ที่ได้รับมอบหมายในการประสานการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงบริเวณพื้นที่ชายแดน กอ.รมน. ควรพิจารณาจัดให้มี องค์กร กลไก เพื่อประสานนโยบายไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับนโยบาย เพื่อทำหน้าที่ประสานกับหน่วยนโยบายและส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง ระดับภาค เพื่อทำหน้าที่อำนวยการประสานงานด้านความมั่นคงกับส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องภายในกองทัพภาคประ斯坦กับจังหวัดเป้าหมาย ติดตามรายงานสถานการณ์ความมั่นคงและผลการดำเนินงาน

และระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานกับกองทัพภาค / กอ.รมน.ภาค ในงานรักษาความมั่นคง และประสานกับส่วนราชการอื่นๆ ภายในจังหวัดในการจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมาย

2) กอ.รมน. ประสานหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุด เพื่อให้เป็นหน่วยเสริมการปฏิบัติหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่เป้าหมายเสริมความมั่นคง

3) ให้มีการศึกษา เพื่อพิจารณา ทบทวน ปรับปรุง องค์กร กลไกที่มีอยู่เดิมให้ เหมาะสม ไม่ให้เกิดการปฏิบัติงานช้าช้อน และให้สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหา ความมั่นคงในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

4) พื้นที่ชายแดนที่มีปัญหาภัยคุกคามรุนแรง ต้องให้มีการรายงานผลการปฏิบัติ และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำมาปรับแผนการดำเนินงานให้ สอดคล้องกับสถานการณ์หรือภัยคุกคาม

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาที่ควรให้ความสำคัญในพื้นที่ชายแดนแต่ละด้าน

จากแนวทางการพัฒนาโดยรวม ซึ่งเป็นกรอบการดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเสริมความมั่นคงในทุกพื้นที่ แต่เนื่องจากความแตกต่างของสภาพภูมิประเทศแต่ละพื้นที่ ชายแดน ประกอบกับผลการพัฒนาที่ผ่านมา มีความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ชนบทและเมือง ซึ่งแต่ละพื้นที่ได้รับผลการพัฒนาไม่เท่าเทียมกัน รวมทั้งผลกระทบจากการย้ายถิ่นของประเทศที่ เกิดจากความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปักครองของประเทศ เพื่อนบ้าน เป็นผลให้ปัญหาต่างๆ บริเวณชายแดนมีความแตกต่างกัน ไปเป็นการเฉพาะของแต่ละพื้นที่

ดังนั้น เพื่อให้ปัญหาที่สำคัญในพื้นที่ได้รับการแก้ไข สอดคล้องกับสภาพปัญหาแต่ละ พื้นที่ชายแดนจึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ควรให้ความสำคัญในพื้นที่ชายแดนแต่ละด้านดังนี้

ด้านไทย-พม่า

1. จัดระบบป้องกัน โดยใช้กำลังทหาร กำลังกึ่งทหาร และ ตำรวจ ตรวจสอบชายแดน ขยายการคุ้มครองครอบคลุมทุกพื้นที่ตลอดแนวชายแดน

2. พิจารณาสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น และยานพาหนะที่เหมาะสมกับ สภาพพื้นที่เพื่อเสริมการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ให้สามารถเข้าไปคุ้มครองได้ทั่วถึงทุกพื้นที่

๓. ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้แนวทางตามแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อมและการควบคุมพืชสภาพดินพื้นที่สูงระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) โดยมุ่งเน้นให้

๑) กลุ่มนบุคคลที่มีสถานะถูกต้องตามกฎหมายแล้ว มีการจัดทำทะเบียนรายภูรให้ถูกต้องและให้เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

๒) กลุ่มนบุคคลบนพื้นที่สูงที่ได้รับสถานะบุคคลแล้ว ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของทางราชการ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกร่วมกัน ความเป็นพลเมืองไทย

๓) กลุ่มนบุคคลที่ไม่สามารถกำหนดสถานะได้ ให้ดำเนินการตามติดตามและรักษาจนตรีวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ ที่ผ่อนผันให้กลุ่มนบุคคลดังกล่าวอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวอีก ๑ ปี (ถึง ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๖) เพื่อให้บุคคลที่ทำทะเบียนประวัติมาพำนัชตัวบุคคล

๔) ใช้ระบบการศึกษาก่อโรงเรียนเข้าไปให้การศึกษาแก่กลุ่มนบุคคลบนพื้นที่สูงและกลุ่มทหารจีนคนชาติที่เป็นผู้สูงวัยเพื่อให้กลุ่มนบุคคลดังกล่าวสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยได้

๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้แก่เยาวชนบนพื้นที่สูงให้เข้ามาเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) และผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ผสส.) เพื่อให้สามารถดูแลช่วยเหลือรายภูรที่เจ็บป่วยในหมู่บ้านได้ในเบื้องต้นและสนับสนุนการปฏิบัติงานสาธารณสุข อาทิ การให้ความรู้เรื่องคุณกำเนิดด้วยความสมัครใจแก่นบุคคลบนพื้นที่สูง

๔. พิจารณาให้มีการดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงเฉพาะพื้นที่ในพื้นที่จังหวัดตาก แม่ฮ่องสอนและเชียงรายให้ต่อเนื่อง โดยพิจารณาปรับลดพื้นที่เป้าหมายดำเนินการเฉพาะพื้นที่หมู่บ้าน ที่มีจำเป็นต้องดำเนินงานทางยุทธวิธีเท่านั้น และให้มีการศึกษาเพื่อวางแผนดำเนินงานพัฒนาพื้นที่หมู่บ้านดังกล่าวให้ชัดเจน

๕. พื้นที่ตามแนวพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อ ๓ มีนาคม ๒๕๔๓ จำนวน ๔๖ หมู่บ้าน / กลุ่มบ้าน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายควรมุ่งเน้นการประสานงานและแผน เพื่อให้หน่วยงานต่างๆสนับสนุนแผนงาน โครงการ และงบประมาณเข้าไปพัฒนาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บังเกิดผลตามแนวทางที่ได้พระราชทานไว้

6. สนับสนุนวิชาการด้านการแพทย์ และสาธารณสุขให้กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

7. ใช้การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและท้องถิ่นของทั้งสองประเทศ

8. ดำเนินการอย่างเข้มงวดในการควบคุมผู้หนีภัยจากการสู้รบให้อยู่ภายในบริเวณศูนย์หรือพื้นที่พักพิงชั่วคราว เพื่อป้องกันมิให้ไปก่อปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสร้างความเดือดร้อนแก่รายภูมิและชุมชนโดยรอบและป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งกำหนดมาตรการควบคุมการเกิดของประชากรเพื่อไม่ให้ขยายจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ด้านไทย-ลาว

1. ขยายความร่วมมือกับฝ่ายลาว เพื่อร่วมกันดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ชายแดนทั้งทางบกและทางน้ำ โดยเฉพาะจุดหรือช่องทางติดต่อระหว่างชุมชนชายแดนของทั้งสองประเทศ

2. สนับสนุนการประกอบอาชีพภาคเกษตรของรายภูมิโดยพัฒนาระบบส่งน้ำแบบประหยัดให้เชื่อมต่อจากแหล่งน้ำที่ได้ดำเนินการก่อสร้างไว้แล้ว เพื่อให้ระบบส่งน้ำกระจายทั่วถึงในพื้นที่ และสนับสนุนให้มีการศึกษาพัฒนาขยายระบบการหันน้ำจากแม่น้ำโขง เพื่อให้สามารถนำมาใช้บริการให้กับรายภูมิในพื้นที่ชายแดน

3. พัฒนาเกษตรกรที่มีศักยภาพให้เป็นเกษตรกรตัวอย่างโดยให้ความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเป็นผู้นำในการขยายผลการพัฒนาไปยังเกษตรกรรายอื่น ๆ ต่อไป

4. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนทั้งในรูปแบบ สหกรณ์หรือกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจและพัฒนาระบบการบริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็ง เพื่อเสริมสร้างธุรกิจชุมชนที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับธุรกิจของชุมชนเมือง

5. ใช้การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและท้องถิ่นของทั้งสองประเทศ

๖. ใช้ประเพณี ศาสนา วัฒนธรรม การกีฬา เพื่อสร้างความร่วมมือในระดับท้องถิ่น กับประเทศเพื่อนบ้านของทั้งสองประเทศและขยายความร่วมมือทางวิชาการด้านการเกษตร การศึกษา และการสาธารณสุขให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการเกษตรอาชีวกรรมส่งเสริม ความร่วมมือด้านอาชีพประมงน้ำจืดร่วมกัน

ด้านไทย-กัมพูชา

๑. ขยายความร่วมมือในการคาดคะเนร่วมกับกัมพูชาเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย บริเวณชายแดน
๒. สนับสนุนการประกอบอาชีพภาคเกษตรของรายภูมิ โดยพัฒนาระบบส่งน้ำ แบบประดัดให้เชื่อมต่อจากแหล่งน้ำที่ได้ดำเนินการก่อสร้างไว้แล้ว เพื่อให้ระบบส่งน้ำ กระจายทั่วถึงในพื้นที่
๓. พัฒนาเกษตรกรที่มีศักยภาพให้เป็นเกษตรกรตัวอย่างโดยให้ความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และเพื่อเป็นผู้นำในการขยายผลการพัฒนาไปยังเกษตรกรรายอื่น ๆ ต่อไป
๔. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนทั้งในรูปแบบ สากรณ์หรือกลุ่มกิจกรรมทาง เศรษฐกิจและพัฒนาระบบการบริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็ง เพื่อเสริมสร้างธุรกิจชุมชนที่ เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดการ เชื่อมโยงกับธุรกิจของชุมชนเมือง
๕. ใช้การค้า การลงทุน และการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและท้องถิ่นของทั้งสองประเทศ
๖. สนับสนุนวิชาการด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านการเกษตรเพื่อให้ เกิดความร่วมมือในระดับท้องถิ่นของทั้งสองประเทศ
๗. ควบคุมการเดินทางเข้า-ออก ของประชาชนให้เป็นไปตามความตกลงข้ามแดน กับประเทศเพื่อนบ้านและนโยบาย มาตรการในการแก้ไขปัญหาคนไทยออกไปเล่นการพนัน

ด้านไทย- มาเลเซีย

1. ทุกหน่วยงานของรัฐประสานความร่วมมือและการปฏิบัติร่วมกันตามขอบข่าย
อำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่นๆ ตลอดจนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมในชายแดนภาคใต้
2. ฝึกอบรมทักษะวิชาชีพและพัฒนาฝีมือแรงงาน กลุ่มเยาวชน และผู้อยู่ในวัยทำงาน
เพื่อยกระดับการทำงานและค่าแรงที่ได้รับ หรือเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน
3. ใช้ระบบการศึกษากลางเรียนเข้าไปในการศึกษารายภูมิสูงวัยเพื่อให้รู้
เข้าใจและสามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารได้
4. เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพของข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่
5. ประสานความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามกรอบความร่วมมือ
IMT - GT
- 6) ประสานให้เกิดการร่วมมือกันดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
ป่านราษฎร ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าอยต่อระหว่าง ไทย - มาเลเซีย และการดูแลรักษาแม่น้ำโก- ลก
ร่วมกัน

บทที่ 4

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) เป็นแผนแม่บทในการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการประสานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านความมั่นคง ตามแผนป้องกันประเทศ บุทธศาสนา การต่อสู้เบื้องเสรี และบุทธศาสนาความมั่นคงชายแดน โดยใช้เป็นกลไกในการบริหารงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานในระดับพื้นที่ให้สามารถบูรณาการ การปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับแนวทางการจัดทำงบประมาณรูปแบบใหม่ ที่มุ่งเน้นผลงาน รวมทั้งใช้ในการติดตามประเมินผลของส่วนราชการต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นเอกภาพ โดยมีพื้นที่เป้าหมายดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่ชายแดน พื้นที่สูง และพื้นที่พิเศษที่มีปัญหาความมั่นคง ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายบังเกิดผล การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดแนวทางการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

การดำเนินงานของหน่วยนโยบาย

1. คณะกรรมการต้องให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และส่งการให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในงานพัฒนา เพื่อเสริมความมั่นคงใช้แนวทางของแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานในปีงบประมาณ 2546 และให้กำหนดแผนงานการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง ไว้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2547 - 2549

2. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาร่วมกันเพื่อจัดให้มีสำนักงานเลขานุการกลางขึ้นในสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่อำนวยการ ประสานเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน และเสนอข้อคิดเห็นในประเด็นสำคัญให้กับฝ่ายนโยบาย ซึ่งสำนักงานฯ ควรประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงบประมาณและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย และให้มีการจัดตั้งงบประมาณรองรับการปฏิบัติงานของคู่กรณักรดังกล่าว

โดยสำนักงานเลขานุการกลาง ทำหน้าที่ อำนวยการและประสานการปฏิบัติ ดังนี้

2.1 สนับสนุนด้านวิชาการและพิจารณากลั่นกรองแผนงาน โครงการที่คณะกรรมการภายใต้องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำขึ้นก่อนเสนอไปยังคณะกรรมการระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา และนำเสนอสภากความมั่นคงแห่งชาติและคณะกรรมการรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบอนุมัติการดำเนินโครงการดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมต่อไป

2.2 พิจารณาจัดทำข้อเสนอการศึกษา วิจัย ประเด็นสำคัญเพื่อประกอบการวางแผนสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเสริมความมั่นคง โดยให้จัดตั้งบประมาณไว้ที่สำนักงานสภากความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

2.3 ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าของแผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีการประเมินผลโดยการจัดจ้างสถาบันการศึกษา หรือสถาบันวิชาการดำเนินงาน รวมทั้งประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานขององค์กรที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

พื้นที่ทางบก

เพื่อให้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการรัฐมนตรี ให้เป็นหน่วยหลักประสานการดำเนินงานในพื้นที่ชายแดน รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องมีขั้นตอนและแนวทางการประสานการดำเนินงานและนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในแต่ละงานที่ชัดเจน จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. องค์กรปฏิบัติส่วนกลาง

1.1 ปีงบประมาณ 2546 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ประสานกับคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคงชายแดน (กพช.) กองทัพบก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการดำเนินงานด้าน การจัดระบบป้องกันและจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนทั้ง 4 ด้าน และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงฯ โดยแผนการดำเนินงานควรมีความชัดเจนในการปฏิบัติ ดังนี้

1) ภาพรวมของการดำเนินงาน โดยกำหนดการกิจ พื้นที่เป้าหมาย ที่แต่ละหน่วย
จะรับผิดชอบให้ชัดเจน

2) ขั้นตอนการประสานงาน กับหน่วยปฏิบัติในระดับภาคและจังหวัด รวมทั้ง
การจัดทำ แผนงาน โครงการ เพื่อเสนอของบประมาณดำเนินงานไปยังหน่วยต้นสังกัดของ
แต่ละหน่วย

3) ร่วมกันปรับองค์กรในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนที่มีอยู่เดิม ให้เป็น^{ที่}
องค์กรเดียวที่มีเอกภาพและสามารถดำเนินการได้ ในปีงบประมาณ 2547

1.2 ปีงบประมาณ 2547-2549 กอ.รมน. หรือองค์กรที่ได้ปรับให้มีเอกภาพซึ่งรับผิดชอบ
การพัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคงชายแดนดังกล่าวข้างต้นดำเนินการประสานหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) กำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานแต่ละปี ในเรื่อง การจัดระบบป้องกัน การจัด
ระเบียบพื้นที่ชายแดนและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เป้าหมาย โดยร่วมกับกองทัพบก
กองทัพภาค / กอ.รมน.ภาค จังหวัด / กอ.รมน.จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเสนอให้
คณะกรรมการนโยบายที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็นชอบ/อนุมัติ เพื่อประสานการดำเนินงาน
กับหน่วยที่เกี่ยวข้องต่อไป

2) ประสานแจ้งกรอบการดำเนินงานดังกล่าวให้ระดับกระทรวง ทบวง กรม
ที่เกี่ยวข้อง ยึดถือเป็นกรอบการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ดำเนินการใน
พื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งแจ้งกรอบทิศทางการดำเนินงานดังกล่าว ให้หน่วยระดับภาค ระดับจังหวัด
ใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนระดับภาคและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ร่วมกับส่วนราชการ
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ โดย กอ.รมน. จะต้องประสานกับหน่วยบัญชาการ
ทหารพัฒนา (นทพ.) กองบัญชาการทหารสูงสุด เพื่อให้การดำเนินงานครอบคลุมในพื้นที่
เป้าหมายอย่างทั่วถึงมากขึ้น

3) มอบหมาย/ประสานงานให้ กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด จัดทำแผน
การดำเนินงานในระดับภาคและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยจัดทำรายละเอียด
แผนงาน โครงการ และงบประมาณตามกรอบที่ กอ.รมน.กำหนด

4) ดำเนินการจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อจัดตั้งบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำแผนงาน โครงการ และงบประมาณ ที่กองทัพภาค / กอ.รมน.ภาคจังหวัด / กอ.รมน.จังหวัด เสนอขอรับการสนับสนุนเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามกรอบที่ กอ.รมน.กำหนด มาพิจารณากลั่นกรองนำเสนอสภากลุ่มนี้คงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบแผนงาน โครงการและวงเงินงบประมาณเพื่อให้ กอ.รมน.จัดตั้ง งบประมาณรายจ่ายตามแนวทางการจัดทำงบประมาณแบบใหม่ที่มุ่งเน้นผลงานเสนอไปยัง สำนักงบประมาณตามขั้นตอนปฏิทินงบประมาณ

5) พิจารณาสนับสนุนแผนงาน โครงการ ของหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงาน ตามกรอบที่ กอ.รมน. กำหนด โดยพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและนำเสนอสภากลุ่มนี้คงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและอนุมัติงบประมาณให้กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

6) กอ.รมน. แจ้งผลการได้รับงบประมาณประจำปีให้กองทัพภาค / กอ.รมน.ภาค จังหวัด / กอ.รมน.จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินงานใน พื้นที่เป้าหมายให้สอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานที่กำหนดไว้

7) อำนวยการประสานงานและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยจัดระบบ ให้กองทัพภาค / กอ.รมน.ภาคและจังหวัด / กอ.รมน.จังหวัดรายงานผลการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานผลในภาพรวมเสนอให้สภากลุ่มนี้คงแห่งชาติและ คณะรัฐมนตรีทราบตามขั้นตอนต่อไป

2. องค์กรปฏิบัติระดับภาค

2.1 กองทัพภาค / กอ.รมน.ภาค จัดทำแผนการดำเนินงานระดับภาค โดยนำ เสนอกรอบการดำเนินงานที่หน่วยนโยบายและองค์กรปฏิบัติส่วนกลางกำหนดให้คณะ กรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาค (คณะกรรมการ พมพ.ทภ.) พิจารณาประสานกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง และจังหวัด / กอ.รมน.จังหวัดเป้าหมายร่วมกันพิจารณา กำหนดแผนการดำเนินงานระดับภาคให้สอดคล้องกรอบการดำเนินงานที่ระดับนโยบาย กำหนด โดยแผนการดำเนินงานควรกำหนดความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1) จัดลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินงานในแต่ละปีให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพปัจุบันของพื้นที่

2) กำหนดภารกิจการดำเนินงานให้ชัดเจนและสอดคล้องกันระหว่างภารกิจการดำเนินงานปกติของกองทัพภาคกับภารกิจในสายงาน กอ.รmn.ภาค เพื่อให้การดำเนินงาน เติมส่วนเสริมภารกิจในการป้องกันแก้ไขปัจุบันความมั่นคงในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) สำหรับด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ให้มุ่งเน้นเฉพาะเรื่อง การพัฒนาที่เกินขีดความสามารถของจังหวัด/กอ.รmn.จังหวัด หรือพื้นที่รอยต่อระหว่างจังหวัด เพื่อเสริมภารกิจในพื้นที่เป้าหมายให้มีความสมมูลมากขึ้น

ทั้งนี้ หากกองทัพภาค/กอ.รmn.ภาค พิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องเข้าไปแก้ไข ปัจุบันสำคัญในพื้นที่ และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของจังหวัด / กอ.รmn.จังหวัด หรือได้รับการ ร้องขอจากจังหวัด / กอ.รmn.จังหวัด ให้กองทัพภาค / กอ.รmn.ภาค เข้าไปประสานกับจังหวัด / กอ.รmn.จังหวัด เพื่อนำเสนอการแผนงานในภาพรวมและพิจารณาจัดทำแผนงาน โครงการ เพื่อสนับสนุนภารกิจงานตามความจำเป็นและความเหมาะสม และเสนอขอรับการสนับสนุนไป ยัง กอ.รmn.ต่อไป โดยให้บรรจุแผนงาน โครงการดังกล่าวนั้นไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดด้วย

2.2 จัดทำแผนงาน โครงการเพื่อเสนอของบประมาณ โดยนำแผนการดำเนินงาน ระดับภาคมาพิจารณา ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพปัจุบันต่างๆ ในพื้นที่เป้าหมาย โดยแผนงาน โครงการ ที่จัดทำขึ้นนั้นให้พิจารณาใช้ทรัพยากรและงบประมาณปกติของหน่วยสนับสนุนการดำเนินงาน เป็นลำดับแรก หากจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมให้จัดส่งแผนงาน โครงการและงบประมาณดังกล่าวไปยัง กอ.รmn. เพื่อขอรับการสนับสนุนตามขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ ในการ จัดทำแผนงานในระดับภาคและระดับจังหวัดจะต้องสนับสนุนสอดคล้องซึ่งกันและกัน

2.3 ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนภารกิจ ตามกรอบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติเพื่อดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

2.4 ติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ระดับภาคและรายงานให้ กอ.รmn. ทราบ อ忙าดต่อเนื่อง

2.5 กรณีกองทัพภาค/กอ.รมน.ภาค ได้รับการประสานงานจากจังหวัด/ กอ.รมน.จังหวัด ให้การสนับสนุนการดำเนินงานแก่ไขปัญหาในพื้นที่โดยเห็นควรให้จัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่เป็นการเฉพาะ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาค (คณะกรรมการ พมพ.ทก.) เพื่อพิจารณาประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการจัดทำโครงการ โดยพิจารณาขอรับการสนับสนุนทางวิชาการจากหน่วยงานภูมิภาค และส่วนกลางตามความจำเป็น

2) จัดส่งข้อเสนอโครงการดังกล่าวที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ พมพ.ทก.แล้ว ไปยังสำนักงานเลขานุการกลาง สมช. เพื่อให้พิจารณานำเสนอคณะกรรมการระดับนโยบายที่เกี่ยวข้อง สถาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะกรรมการรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและอนุมัติการดำเนินงานตามขั้นตอน

3. องค์กรปฏิบัติระดับจังหวัด

3.1 ใช้ระบบบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา หรือ CEO เป็นกลไกหลักในการบริหารงานในพื้นที่จังหวัดชายแดน

3.2 ให้คณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) เป็นองค์กรหลัก ประสานการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัด เพื่อประสานการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นแผนหลักในการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวง ทบวง กรม ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของประชาชนตามระบบการวางแผนพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการที่ให้จังหวัดเป็นจุดเชื่อมในการจัดทำแผนพัฒนาระดับพื้นที่ของทุกส่วนราชการ รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนของแผนยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว โดยดำเนินการ ดังนี้

1) กำหนดปัญหาความต้องการและแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงตามกรอบที่ กอ.รมน.กำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

2) ส่งยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ให้ กอ.รมน. พิจารณาสนับสนุนแผนงานโครงการตามกรอบการดำเนินงานที่ กอ.รมน. กำหนด พร้อมทั้งประสานให้ กอ.รมน.ภาค รับทราบแผนงาน โครงการ ตามยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวด้วย

3) กพจ. อำนวยการ ประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด จัดทำแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

4) กพจ. ติดตามผลการดำเนินงานในระดับจังหวัดและรายงานให้ กอ.รมน. ทราบอย่างต่อเนื่อง

3.3 ในกรณีที่พื้นที่เป้าหมายในบางพื้นที่มีสถานการณ์ปัลยาหรือเงื่อนไข ความมั่นคงซึ่งมีความรุนแรงและขยายขอบเขตเพิ่มมากขึ้น และเกินขีดความสามารถของ จังหวัดจะดำเนินการแก้ไขได้หรือเป็นพื้นที่อยู่ต่อระหว่างจังหวัด ให้จังหวัด/ กอ.รมน.จังหวัด ดำเนินการประสานขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติการจากกองทัพภาค/ กอ.รมน.ภาค ตามความจำเป็นต่อไป และหากจังหวัด/ กอ.รมน.จังหวัด พิจารณาเห็นว่าจำเป็นต้องจัดทำ โครงการเพื่อแก้ไขปัลยาในพื้นที่นั้น ๆ เป็นการเฉพาะให้ดำเนินการประสานไปยัง กองทัพภาค/ กอ.รมน.ภาค หรือ กอ.รมน. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามขั้นตอนต่อไป

3.4 สำหรับจังหวัดเป้าหมายที่ไม่มีการจัดตั้ง กอ.รมน.จังหวัด ให้ดำเนินการ พัฒนาตามระบบปกติ
พื้นที่ทางทะเล

จากแนวทางการบริหารจัดการ ซึ่งมอบให้ กองทัพเรือ ประสานงานการพัฒนาเพื่อเสริม ความมั่นคง กับงานการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งมีกรรมกิจการพลเรือนทหารเรือ และศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นหน่วย รับผิดชอบตามลำดับ โดยพิจารณาสั่งการให้กองเรือภาครับผิดชอบดำเนินการตามภารกิจที่ เกี่ยวข้องในแต่ละสายงาน พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต่อไป นั้น เพื่อให้กองเรือภาค ดำเนินงานพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนด แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. องค์กรปฏิบัติส่วนกลาง

1.1 ปีงบประมาณ 2546 ให้กองทัพเรือสนับสนุนการดำเนินงานของกองเรือภาค ที่ได้จัดทำโครงการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งทะเล ตามแนวทาง แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง โดยให้กองทัพเรือจัดตั้งงบประมาณผ่านกระทรวงกลาโหม เพื่อดำเนินงานตามแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งทะเลในงบประมาณ ปกติประจำปี 2546 ต่อไป

1.2 ในปีงบประมาณ 2547-2549 กองทัพเรือ โดยกองเรือภาคปราบสารคามะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองเรือภาค (คณะกรรมการ พมพ.ก.) ร่วมกันดำเนินงาน ดังนี้

1) กำหนดกรอบการดำเนินงานในแต่ละปี เพื่อให้กองทัพเรือนำเสนอให้สภากาดความมั่นคงแห่งชาติและคณะกรรมการรัฐมนตรีเห็นชอบและอนุมัติให้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานและปราบสารหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) จัดตั้งบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามกรอบการดำเนินงานที่ได้รับอนุมัติเสนอไปยังสำนักงบประมาณโดยผ่านกระทรวงกลาโหมตามขั้นตอนปฏิทินงบประมาณในแต่ละปีต่อไป

3) แจ้งผลการได้รับอนุมัติงบประมาณให้กองเรือภาค จัดทำแผนปฏิบัติการในพื้นที่เป้าหมายต่อไป

4) ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยร่วมกับสำนักงานเลขานุการกลาง สมช. เพื่อรายงานให้หน่วยนโยบายทราบอย่างต่อเนื่อง

2. องค์กรปฏิบัติระดับภาค

2.1 กองเรือภาค โดยคณะกรรมการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในระดับพื้นที่ในเขตกองเรือภาค (คณะกรรมการ พมพ.ก.) ปราบสารหน่วยที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการดำเนินงานและรายละเอียดแผนงาน โครงการและงบประมาณนำเสนอกองทัพเรือ เพื่อให้กองทัพเรือจัดทำเป็นกรอบการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ

2.2 ในกรณีพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลปราบสารขอรับการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่โดยขอให้จัดทำเป็นโครงการแก้ไขพื้นที่เป็นการเฉพาะ กองเรือภาค โดยคณะกรรมการ พมพ.ก. ปราบสารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงการและนำเสนอไปยังสำนักงานเลขานุการกลาง สมช. เพื่อพิจารณานำเสนอคณะกรรมการระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องสภากาดความมั่นคงแห่งชาติ และคณะกรรมการรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินงานตามขั้นตอน

3. องค์กรปฏิบัติระดับจังหวัด

จังหวัด โดยคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) ปราบสารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

3.1 กำหนดปัญหาความต้องการและแนวทางการพัฒนาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

3.2 ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับจังหวัด เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายต่อไป

3.3 ในกรณีพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลมีสถานการณ์ปัญหาหรือเงื่อนไขความมั่นคงซึ่งมีความรุนแรงและขยายขอบเขตเพิ่มมากขึ้นที่เกินขีดความสามารถของจังหวัดจะควบคุมหรือแก้ไขได้แล้วจังหวัดพิจารณาเห็นว่าจำเป็นต้องจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาเบื้องการเฉพาะให้ประสานไปยังกองเรือภาคเพื่อสนับสนุนในการดำเนินการต่อไป

ระบบงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน

1. ทุกส่วนราชการที่ดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดเป้าหมายจะต้องใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด เป็นแผนหลักเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากกระทรวงทบวง กรม ต่าง ๆ ตามระบบงบประมาณปกติ

2. การสนับสนุนงบประมาณของ กอ.รmn. มีแนวทางดำเนินการ 2 แนวทาง ดังนี้

2.1 กอ.รmn. จัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามขั้นตอนปฏิทินงบประมาณในแต่ละปีสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงและเพิ่มประสิทธิภาพของการพัฒนาในพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคง อาทิ เรื่องเกี่ยวกับการจัดระบบป้องกันการจัดระเบียบพื้นที่ ภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนาที่ กอ.รmn. กำหนดไว้

2.2 กอ.รmn. พิจารณาสนับสนุนข้อเสนอแผนงาน โครงการ และวงเงินงบประมาณ ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินงานตามกรอบแนวทางที่ กอ.รmn. กำหนดไว้ โดยจัดทำความเห็นเสนอต่อสภากาล-democracy แห่งชาติและคณะกรรมการทรัพยากรบุคคลให้ความเห็นชอบและอนุมัติงบประมาณให้กับส่วนราชการดังกล่าวต่อไป

3. การสนับสนุนงบประมาณของกองทัพเรือ กองทัพเรือจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามกรอบการดำเนินงานที่ผ่านความเห็นชอบจากสภากาล-democracy แห่งชาติและคณะกรรมการทรัพยากรบุคคล โดยผ่านกระบวนการทางกล้าโหมเสนอไปยังสำนักงบประมาณตามขั้นตอนปฏิทินงบประมาณในแต่ละปี

สำนักงาน	สภากาชาดไทย
รับที่	๖๖๖๐
วันที่	๑๑/๓/๔๕
เวลา	๑๗.๒๐ น.

ที่ นร ๐๕๐๔/๙๓๔๖๐

สำนักเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาฯ
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๕

เรื่อง แผนพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕

เรียน เลขาธิการสภากาชาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภากาชาดไทย ที่ นร ๐๕๐๒/๔๔๑๙

ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕

ตามที่ได้ขอให้นำเสนอคณะกรรมการพัฒนาฯ ทราบและให้ยึดถือเป็นแผนแม่บทยุทธศาสตร์
ความมั่นคงชายแดน โดยให้น่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง
ของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙)
ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม ความละเอียดแจ้งแล้ว นี้

คณะกรรมการพัฒนาฯ ได้ลงมติเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๕ รับทราบตามที่สำนักงาน
สภากาชาดไทยเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติทราบด้วยแล้ว และขอให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุติยุทธ หริรักษ์วัสดิ)

รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาฯ
เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาฯ

สำนักบริหารการประชุมคณะกรรมการพัฒนาฯ
โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๑๙๕
โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๖๔

ที่ นร ๐๔๐๒/ ก.๗

สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ
ทำเนียบรัฐบาล กท. ๑๐๓๐๐

๓๓ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาบันทึกข้อความสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ที่ นร ๐๔๐๔/๔๓๓๐ ลงวันที่ ๓๗ กันยายน ๒๕๕๔ จำนวน ๑ ชุด
 ๒. แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) จำนวน ๑๐๐ ชุด
 ๓. สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ จำนวน ๑๐๐ ชุด
 ๔. รายชื่อคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติ จำนวน ๑ ชุด
 ๕. รายชื่อสมาชิกสภาพความมั่นคงแห่งชาติ จำนวน ๑ ชุด

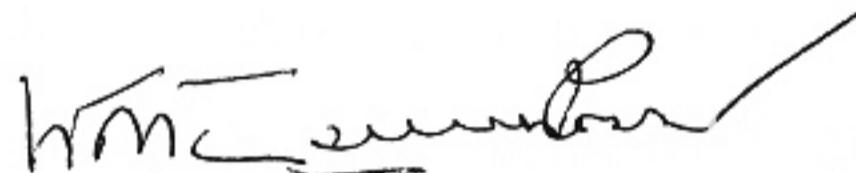
ด้วยสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๙ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) เพื่อเป็นแผนแม่บทของยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดนและเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการในพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเลอย่างมีเอกภาพในอันที่จะเสริมสร้างศักยภาพของคนชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกรักความมั่นคงรวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนของประเทศเพื่อนบ้าน

สำนักงานฯ ได้นำแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘) เสนอคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว (ดังรายชื่อคณะกรรมการเตรียมพร้อมแห่งชาติ) และในการประชุมสภาพความมั่นคงแห่งชาติเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ที่ประชุมสภาพความมั่นคง

แห่งชาติมีมติเห็นชอบกับแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) โดยให้เป็นกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการรองรับยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป (ดังรายชื่อスマชิกสภากำเนิดความมั่นคงแห่งชาติตามแบบท้าย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๘) เสนอคณะกรรมการบริหารและให้ยึดถือเป็นแผนแม่บทยุทธศาสตร์ความมั่นคงชายแดน โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ ดังกล่าวให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจัดการ บุราษพัฒน์)

เลขานุการสภากำเนิดความมั่นคงแห่งชาติ

กองความมั่นคงด้านการป้องกันประเทศ

โทร. (๐๒) ๖๒๗-๘๐๕๑-๒

โทรสาร (๐๒) ๖๒๗-๘๐๕๒

ค่าวมaga

บันทึกข้อความ

สำนักงานสภากาชาดไทย กองความมั่นคงด้านวิทยาศาสตร์ฯ โทร.๐-๒๖๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๕๐๑
ส่วนราชการ.....
ที่..... ๑๗ กันยายน ๒๕๕๔
เรื่อง..... แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติ ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๗)

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (พล.อ.ชาลิต ยงใจยุทธ)

๑. ในการประชุมสภากาชาดไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อ ๑๓ ก.ย. ๒๕๕๔ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้พิจารณาแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๗) ตามข้อเสนอของ สมช. และมีมติเห็นชอบให้เป็นการอนุมัติ ให้ดำเนินการในทันที ไม่ต้องรอการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการรองรับบุคลาศาสตร์ความมั่นคงชายแดนซึ่งคณะกรรมการฯได้มีมติเห็นชอบไว้แล้ว (เมื่อ ๑๒ พ.ย. ๒๕๕๔) และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๒. แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติดังกล่าว มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ เนื้อหาสาระของแผน ประกอบด้วย ๔ ส่วน มีหลักการสำคัญมุ่งดำเนินการในพื้นที่ ตามแนวชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล รวมทั้งชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ให้การพัฒนาพื้นที่และชุมชนเป้าหมายมีความมั่นคงปลอดภัย เสริมสร้างศักยภาพของคนและชุมชนให้พึงพาตัน เอืองได้ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างจิตสำนึกด้านความมั่นคง ส่งเสริมขีดความสามารถของชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ ร่างแผนได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ครบถ้วน ทั้งแนวทางการพัฒนาภาพรวมและแนวทางการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ชายแดนแต่ละด้าน

๒.๒ ผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง จะบังเกิดประโยชน์ที่ สำคัญ ๒ ประการคือ ๑) ส่งผลให้การบริหารจัดการในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ที่ระบบท่อความมั่นคงอื่นๆ ทั้งด้านการพัฒนาและการป้องกันประเทศ ดำเนินไปอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ ช่วยเสริมสร้าง ความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนและพื้นที่เป้าหมาย และสร้างระบบการบริหารจัดการตามช่องทางที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีประสิทธิภาพ ๒) ส่งผลในการเสริมสร้างความสงบ สันติ และพัฒนาชีวิ

ในชุมชนชายแดนของประเทศไทยเพื่อนบ้าน สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหากระทบความมั่นคงอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งปัญหาประเทศไทยเพื่อนบ้านและปัญหาภายในประเทศของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลกระทบต่องานอ้อมต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน ยาเสพติด การทุจริตคอร์ปชั่น และการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ทั้งนี้ส่งเสริมให้ประชาชนบริเวณชายแดนมีส่วนร่วมและสนับสนุนการข่าวแก่ทางราชการ
(รายละเอียดแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติตามเอกสารที่แนบ)

๓. จึงกราบเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณาเสนอ นายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และสั่งการให้นำแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติเสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ และ สมช.จะได้อ่านนายการประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ
แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงแห่งชาติฯ และ
ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อกรุณาทราบต่อไป

ผลออก

(ชาลิต ยงใจยุทธ)

รองนายกรัฐมนตรี

๑๘ กันยายน ๒๕๔๕

นายประจวบ

(นายประจวบ ปัจจุบัน)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

นายกฤษณะ

นายกฤษณะ ธรรม พลอากาศย์

พันตำรวจโท

นายกษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

นายกษิณ ชินวัตร